

မုန်အိမ်ထွေလှယ် “ယလိပ်ဘဉ်ပှါတဲကျိပ်ထံတံဖိ” ခးက့ တံဂ့တံကျိလုပှါလီကဝီဖိတဖဉ်အဂီ

နမုန်အိမ်ထွေဘဉ်တံဂ့ကီ ဘဉ်ထွေတံတဲလုအဲကလံးကျိပ်န့ဉ်, ခးက့တဘဉ်အံၤ ကဖးသ့ဉ် ညါ ပဒိဉ်ကရါခါဉ်စးတဖဉ်လု နလိပ်ဘဉ်ပှါတဲကျိပ်ထံတံဖိတဂ့န့ဉ်လီၤ.

ယဆူးကါခးက့အံၤလုကျိပ်လဲဉ်

ကွဲးလီၤကျိပ်လုနဲတဲအံၤ မ့တမ့ဆူးကါခးက့အဲဉ်ညါ လုအဘဉ်တံကွဲးအံၤလု အဲကလံး အကျိပ်န့ဉ်တက့. နတဲ မ့တမ့ ဆူးကါကျိပ် မုန်အိမ်ထွေကျိပ်န့ဉ်, ကွဲးရဲဉ်လီၤယုဉ်ကျိပ်အဂါတဖဉ် အံၤ လုခးက့အံၤအလီၤ, ကျိပ်လုနဲတဲဘဉ်အဂ့ကတံဖိ ကဘဉ်ဟဲလုညါ ဒီးကျိပ်လုနဲတဲဘဉ် အစ့ကတံဖိ ကဘဉ်ဟဲလုခဲကတံ. အလီၤမုန်အိမ်ထွေ ယုတံမၤစၢၤလု ပှါလုအဟ့ဉ်လီၤနုးခး က့အံၤအအိဉ်တက့.

ဖဲနဆူးကါပဒိဉ်တံကရါကရိတဘျီလုလု နမုန်လိပ်ဘဉ် ပှါတဲကျိပ်ထံတံဖိတဂ့န့ဉ် ဖူးနဲဉ်ပှါမၤ တံဖိတဂ့လု နခးက့အံၤတက့. မုန်ဝံၤန့ဉ် အဲဘဉ်ကကုဉ်ကျဲးစး ရဲဉ်ကျဲးနုးနုးပှါတဲကျိပ်ထံ တံဖိတဂ့ (လုကဟဲတဲကျိပ်ထံနုးနုးတံ မ့တမ့ တဲကျိပ်ထံနုးနုးတံခီဖျိလီတဲဖိ) လုအဲတဲနကျိပ် ဘဉ်န့ဉ်လီၤ.

ပှါတဲကျိပ်ထံတံဖိလု အဲတဲကျိပ်လုနဲတဲဘဉ်အဂ့ကတံဖိ မုန်တဖျူးနီတဂ့ဘဉ်န့ဉ်, ပှါမၤတံဖိ ကယုနုးနုး ပှါတဲကျိပ်ထံတံဖိလု အဲတဲကျိပ်လု နတဲဘဉ်ပတီၢ်ခဲ မ့တမ့ သု တဂ့န့ဉ်လီၤ.

မတးဒီးန့ဉ်ဘဉ်တံတဲကျိပ်ထံတံခးက့သ့ဉ်

ပှါလုအလိပ်ဘဉ် အဲကလံးကျိပ်တံမၤစၢၤ ဖဲအဆူးကါ ပဒိဉ်တံကရါကရိအခါကိးဂါ ဒီးန့ဉ်ဘဉ် ခးက့အံၤသ့န့ဉ်လီၤ.

ခးက့အံၤအပှါလုလဲဉ်

ခးက့အံၤအပှါလုလဲဉ်ဘဉ်. နခးက့မုန်လီၤမၤန့ဉ်, နယုခီလီအသီတဘဉ်သ့.

ယဒီးန့ဉ်ဘဉ်ခးက့အံၤသ့လုတံလီၤဖဲလဲဉ်

ဖဲပှါန့ဉ်လီၤအိဉ်ကီတံမၤစၢၤဝဲလီၤတဖဉ် (migrant resource centres), တံကရါကရိလုအ မၤစၢၤလုလုအါကလုပှါလီၤကဝီဖိတဖဉ်, ပဒိဉ်တံဆါဟံဉ်ဒီးပဒိဉ်အကွဲတနီၤ ယုဉ်ဒီးတံမၤစၢၤ ကီလုဝဲလီၤတဖဉ် (Intensive English Centres), လီၤကဝီခီဉ်တနီၤ, မုန်အိမ်ထွေလှယ် ယုဉ်ပှါနုးတအါကရါဖိ (WA Deaf Society), ခုဘလံးတံတဲကျိပ်ထံကရါ (Kimberley Interpreting Service) ဒီးအံၤဘီၢ်ရံက့န့ဉ်ကျိပ်လီၤခါဉ်သးတဖဉ် (Aboriginal Language Centres) အအိဉ်န့ဉ် ခးက့တဖဉ်အံၤအိဉ်ဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ.

ယမာတဖူးသုညါဆိပုၤမၤတၢ်ဖိလၢယလိာ်ဘၣ်ပုၤတဲကျိာ်ထံတၢ်ဖိဘၣ်န့ၣ် တၢ်ကမၤအသးဒ်လဲၣ်

တသ့ဖဲအသ့န့ၣ် ပုၤမၤတၢ်ဖိကၣ်ကျဲးစးမၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. အဒိ-အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တဘၣ်

- ကဆူးကျါပုၤတဲကျိာ်ထံတၢ်ဖိတၢ်ဒိဖျိလိာ်စိ - ပုၤတဲကျိာ်ထံတၢ်ဖိလဲၣ်လၢအကစၢ်မ့ၢ်တသ့
- မၤန့ၢ်န့ၢ်တၢ်သ့ၣ်နံၤဖးသီအသီတဘျီ ဖဲပုၤတဲကျိာ်ထံတၢ်ဖိတၢ်ဒိဖျိလိာ်စိအဆၢကတီၢ်
- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢကျိာ်လၢနဖးဘၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် တၢ်ကဟ့ၣ်ဖူးဖးန့ၣ်
- လၢတၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤန့ၢ်န့ၢ် ပုၤတဲကျိာ်ထံတၢ်ဖိအဂီၢ်, ပုၤမၤတၢ်လၢအတဲန့ၣ်ဘၣ်မ့ၢ်အိၣ်တၢ်ဂၤလၢ န့ၣ်, တၢ်ကမၤအတဲတၢ်ဒီးန့ၣ် ဒ်သိးကန့ၢ်ဘၣ် နဂံၢ်ခိၣ်ထံးအဂ့ၢ်အကျိၤ.

ဒ်ယယုထီၣ်ပုၤတဲကျိာ်ထံတၢ်ဖိအသိး တၢ်မ့ၢ်တယုန့ၢ်ယၢဘၣ်န့ၣ် ယမၤတၢ်မနုၤကသ့လဲၣ်

လၢတၢ်အိၣ်သးတနီၤနီၤအဖီခိၣ်န့ၣ် ကရၢခၢၣ်စးတဖုဖု ဘၣ်တဘၣ် တရဲၣ်ကျဲၤန့ၢ်န့ၢ်ပုၤတဲကျိာ်ထံ တၢ်ဖိနီတၢ်ဂၤဘၣ်, သန့ကုဒီးအဝဲသ့ၣ် ကၣ်ကျဲးစးမၤစၢၤန့ၣ်လၢကျဲအဂ့ၢ်အဂၤ (အဒိ-ဒူးဖးန့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢ ကျိာ်လၢနဖးအီၤဘၣ်. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်, နဖးနကစၢ်အ ကျိာ်မ့ၢ်တဘၣ်န့ၣ် ဝံသးစူၤ ဒူးသ့ၣ်ညါကရၢခိၣ်စးအံၤတက့ၢ်).

နမ့ၢ်လိာ်ဘၣ်ပုၤတဲကျိာ်ထံတၢ်ဖိ ဒီးယုထီၣ်လၢ ကရၢခၢၣ်စးကယုန့ၢ်န့ၢ်တၢ်ဂၤ ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ် တယုန့ၢ်န့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်. နပၢ်ဖျါထီၣ်နတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်ဆူ ကရၢခၢၣ်စးအံၤအအိၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. လၢကရၢခၢၣ်စးအံၤအတၢ်စံးဆၢကဒါက့ၤန့ၢ်အဖီခိၣ် နတၢ်သ့ၣ်မံသးမ့ၢ်မ့ၢ်တအိၣ်န့ၣ် နဆဲးကျိး Western Australian Ombudsman လၢလိာ်စိနီၣ်ဂံၢ် 9220 7555 မ့တမ့ၢ်

mail@ombudsman.wa.gov.au သ့န့ၣ်လီၤ.

ယဆူးကျါယတၢ်တဲကျိာ်ထံခးကုသ့လၢတၢ်လီၤဖဲလဲၣ်

ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ နဘၣ်သးတဲသကိးတၢ်မနုၤလဲၣ်အဖီခိၣ်. ဖဲနတဲသကိးတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဘျီ လၢလီၤ ပဒိၣ်ကရၢခၢၣ်စးကဘၣ်ဆိတံၣ်ဝဲ မ့ၢ်ကဘၣ်, ကြး မ့တမ့ၢ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ်ဆူးကျါ ပုၤတဲကျိာ်ထံတၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဲသကိးတၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်လၢအမၤဘၣ်ဒိ နနွဲးနယာ်, နတၢ် အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဒီးနတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢသ့န့ၣ် ကရၢခၢၣ်စးတဖုဖု ကဘၣ်ဆူးကျါဝဲဒၣ် ပုၤတဲကျိာ်ထံ တၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်ကရၢခၢၣ်စးလၢ အကဘၣ်ဆူးကျါ ပုၤတဲကျိာ်ထံတၢ်ဖိတဖုဖု ဘၣ်တဘၣ်ကမ့ၢ် ဝဲ-

- ပဒိၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်တဖုဖု
- ပၤကီၤဝဲၤဒးတဖုဖု
- ကွီၢ်ဒီးတၢ်ထီၣ်ကွီၢ်အလီၢ်တဖုဖု
- ပဒိၣ်ကွီၢ်တဖုဖု
- ပဒိၣ်ဟံၣ်ဝဲၤဒးတဖုဖု

ဘၣ်တဘၣ် နဆူးကျါခးကုတဘျီအံၤ ဖဲနလီၤကဝီၤခိၣ်စ့ၢ်အဝဲၤဒးသ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

နကြးယုသ့ၣ်ညါ မ့ၢ်နလီၤဝီၤကသံၣ်သရၣ် ဒီးကသံၣ်အကျးတဖုဖု တူၢ်လိာ်ပုၤတဲကျိာ်ထံတၢ်ဖိ လၢ တလၢဒီးအလဲ လၢအဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤန့ၢ်အီၤလၢ Department of Home Affairs စ့ၢ်ခါန့ၣ်လီၤ.

နမူပျာ်ပျာ်တအာ မုတမုာ် ပျာ်လၢအတနၢ်ဟူတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်, **National Auslan Booking and Payment Service (NABS)** ရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ် အိးစံလၢ် (**Auslan**)ပျာ်တဲကျိၣ်ထံတဖိတဖၣ်လၢက တဲကျိၣ်ထံန့ၣ်တၢ် လၢတၢ်မၤနီၢ်ကစၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်သ့ၣ်နံၤဖးသီအဂီၢ် လၢအတလၢ် ဘူၣ်လၢ်စ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. **NABS**န့ၣ်တၢ်ဆဲးကျိးအိၤသ့ ခိဖျိဝဲးဖး www.nabs.org.au တဘ့ၣ် အံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၢ်လၢယဆူးကါယပျာ်တဲကျိၣ်ထံတဖိခးက့တသ့ဘၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်
ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒီးကွၢ်မနံၣ်တၢ်မၤလီၢ်အါတီၤတရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ် ပျာ်တဲကျိၣ်ထံတဖိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကရၢကရိဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဆါဟံၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒး (**clinic**), ကွီ, သဲစးဒီးတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ ခိပ နံၣ်လၢ အတဘၣ်ထွဲဒီးပဒိၣ်တဖၣ် ဘၣ်တဘၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်သးအိၣ်လၢ ကရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်ပျာ်တဲကျိၣ် ထံတဖိ, သနၢ်က့ဒီးလၢနကဆူးကါပျာ်တဲကျိၣ်ထံတဖိအဂီၢ် ဘၣ်တဘၣ် နကဘၣ်ဟ့ၣ်အ လဲန့ၣ်လီၤ.

နမူပျာ်ပျာ်တအာ မုတမုာ် နမ့ၢ်တနၢ်ဟူတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်န့ၣ်, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကရၢလၢ အတ ဘၣ်ထွဲဒီးပဒိၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးအမူဒါလၢ ကဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်ပျာ်တဲကျိၣ်ထံတဖိတဂၤ ဒ်တၢ်ကွၢ် တလီၤပျာ်ကွၢ်ဂီၤတလၢပျာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ(**Disability Discrimination Act**)လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တကပၤ အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

လံာ်က့တဘ့ၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ကွဲးကျိၣ်ထံအိၤဆူကျိၣ်အဂၤတဘျူးကျိၣ်, ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲမ့ၢ် န့ၣ်အိးစံတြုလ်ယၢ်ကျိၣ်ကရၢအဖိလံာ်စံၣ်(**Western Australian Language Services Policy**)တဖၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲ **Office of Multicultural Interests** အဝဲး
ဖး www.omi.wa.gov.auအပူၤ

မ့ၢ်ဘၣ်သးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်, ဝံသးစူၤဆဲးကျိးဘၣ် **Office of Multicultural Interests**, လီၢ်ကဝီပဒိၣ်ဝဲၤကျိၤ, လၢလီၤတဲစိနီၣ်ဂံၢ် 6551 8700 တက့ၢ်.

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ - **Office of Multicultural Interests** စံးဘျူးဘၣ် **Victorian Multicultural Commission** လၢအဟ့ၣ်ပျာ်အခွဲးလၢ ပ ကဆိတလဲ အဘူးထီရယၢ်ပျာ်တဲကျိၣ်ထံတဖိခးက့အလံာ်က့ လၢတၢ်ကဆူးကါအိၤလၢ မ့ၢ်န့ၣ်အိးစံတြုလ်ယၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.